novobydžovský ZPRAVODAJ

Ročník XX.
16. září 1993

Číslo
4

Z obsahu čísla: Starosti a problémy ✶ Z korespondence ✶ Poděkování sponzorům ✶ Státní svátky? ✶ Sokolský sloupek ✶ Policie hlásí ✶ Do nového školního roku ✶ Sčítání v roce 1991 ✶ Postmerendní sdružení studentů novobydžovských ✶ Kopaná v jubilejním roce ✶ Pozvánky na kulturní pořady ✶ K jubileu profesora Bohumíra Nevyjela ✶ Báseň M. A. Novákové - Nevyjelové ✶ Zajímavosti ✶ Z naší matriky

STAROSTI A PROBLÉMY

Jaké? Různé. Malé i velké. Jak pro koho. Někomu vadí hlučný sousedův pes, jinému celá chovná stanice psů, dalšímu stanoviště býka v sousedství, tomu nedostatek laviček na náměstí, onomu výkal na lavičce v parku u sv. Trojice, vzrostlý keř bílého bezu u zdi v Klicperově ulici, nespravený chodník, vraky aut zarostlé navíc lebedou, zdivočelá mládež, sousedka, která zabíjí králíka tak, aby se na to stěžovatel musel dívat, překopaná silnice u Velkoobchodu Haták, viklající se značka na domě, trhovec, který chodí čurat do keře u zdi tržnice, střepy zrcadla na silnici u koželužny, stojan na kola na chodníku před spořitelnou, volně pobíhající pes, seno, které spadlo z projíždějícího valníku, malá sociální podpora, věčně opilý druh, hlučný noční provoz restaurace, romská sešlost na dvoře činžovního domu, zarostlé hroby, příliš neteční „šerifové", příliš agresivní „šerifové", nekalá konkurence trhovců, drahá voda, zlý domácí, neplatící nájemníci a tak dále, a tak dále . . .

Tento druh problémů je řešitelný. Stačí trochu dobré vůle.

Pak tu máme problémy s opravou plochy náměstí, se zřízením hlídaného parkoviště, opravou městských komunikací, ulic a chodníků, fasád městských domů, opravou radnice, Jiráskova divadla, kostelní věže sv. Vavřince, zvonice a hřbitovní zdi ve Vysočanech, dostavbou bytovek U jatek, plynofikací města, dostavbou požární zbrojnice v Karlově ulici, ve Staré Skřeněři. Dále jsou tu kontrolní vrty na skládce odpadků, vybudování nové skládky domácích odpadků, rekonstrukce prostorů v Balounkově vile pro knihovnu, provoz školských zařízení města, provoz kluziště, provoz kina atd. atd. . . .

Také tento druh problémů a starostí je řešitelný. Stačí zajistit stálý přísun potřebného množství oběživa.

Každý, komu leží na srdci budoucnost tohoto města, si přeje vyřešení a odstranění všech zbytečných starostí a problémů, pro to, aby se nám tady žilo v pohodě a spokojenosti, abychom se konečně už jednou dočkali lepších časů.

Proto pečujeme o své zdraví, proto právem očekáváme a jsme zvědavi, jakým směrem se v nejbližší době budou ubírat služby zdravotnických zařízení v našem městě. Jednotlivé privatizační projekty byly podány a v současné době jsou zvažovány na příslušných místech. Věřme tomu, že je posuzují a hodnotí odborníci, pro které je stránka humánní a etická tím hlavním a zásadním měřítkem.

Vítězný projekt dostane potom do vínku budovu rozestavěné polikliniky, která bude upravena a využita pro gynekologii s porodnicí se všemi nezbytnými pomocnými provozy. Zmizí tím dlouholetá noční můra všech rodiček, které byly nuceny prožít i kalvárii převozů ze stávající porodnice na další speciální vyšetření. Je možno očekávat, že zlepšení prostředí, v jakém přivede maminka své děťátko na svět, přispěje i ke zvýšení počtu nejmladší populace našeho města.

Pokud jste, vážení čtenáři, dočetli až sem a myslíte si, že nestačí jen nová porodnice k tomu, aby se rodilo více dětí, souhlasím s Vámi. Větší porodnost samozřejmě závisí na celé řadě dalších činitelů, které samo město stěží ovlivní.

Karel Šprinc,
starosta města

ODPOVĚĎ
PANE M. P. nebo H. P.

Zkrátka Vy, který píšete v závěru svého dopisu, že zatím není doba, abyste se podepisoval, přečtěte si prosím ještě jednou, teď už snad v klidu a bez emocí, kopii Vašeho dopisu, který jste mně poslal k rukám, a pak se běžte znovu podívat do parku U Trojice.

Čemu říkáte zhanobení? Co je u Vás vandalismus? O čem budete informovat velvyslance Ruska a Ukrajiny? O tom, že studenti kamenosochařské školy z Hořic pod dohledem profesora postupně čistí a opravují celý památník, protože například pískovcové desky, které obkládají nosný betonový pylon, byly připevněny tak lajdácky, že odpadávají? Stejně tak bude opraven a očištěn celý památník, přičemž obě sousoší, jak rudoarmejců, tak partyzánů budou ponechána v původním stavu.

Když toho pane M. P. (nebo H. P.?) tolik pamatujete, tak si jistě vzpomínáte, že rudou hvězdu na pylonu neosekávali studenti jmenované školy, ale že byla odstraněna již před třemi lety v porevoluční euforii místními občany. Tenkrát jste měl jít a svoje poučování a výhrůžky adresovat jim. To byste ovšem nemohl zůstat v anonymitě, jako teď.

To, co dnes trčí z pylonu, není původní rudá hvězda, ale pouhý betonový nosník. Teď ponese českého lva, symbol našeho státu a památník bude věnován všem obětem války.

Tím přeci nikdo neupírá ani v nejmenším zásluhy rudoarmejcům, kteří bezesporu přinesli oběť největší.

Město Nový Bydžov má však také své mrtvé, kteří za to, abychom mohli žít svobodně, zaplatili tím nejcennějším, svým životem. Proto i oni mají právo, aby nebyli zapomenuti.

Padlým rudoarmejcům by jistě nevadilo, že spolu s nimi jsou vzpomínáni jedním památníkem všichni bojovníci proti válce, násilí a perzekucím. Všichni totiž bojovali proti stejnému nepříteli — násilí a teroru, páchaném člověkem na člověku ve jménu různých — ismů.

Všechny proto bude připomínat restaurovaný památník U Trojice, o jehož úpravu, dříve, než jsme provedli objednávku, jsme požádali příslušný odbor Ministerstva kultury.

Ti mrtví, které vzpomínáte a jejichž jménem mluvíte, měli dostatek odvahy, aby se postavili nepříteli tváří v tvář i za cenu vlastního života. Vy ji, pane M. P. (nebo H. P.?), nemáte ani tolik, abyste se podepsal pod tu Vaši slátaninu.

Šprinc

Zastupitelstvo Městského úřadu
Nový Bydžov

V Praze dne 3. 9. 1993

VÁŽENÍ,

dovoluji si Vám oznámit, že ve dnech 23. — 27. 8. 1993 proběhl na Základní škole, Klicperova ulice v Novém Bydžově, seminář dramatické výchovy pro učitele Východočeského regionu. Byl organizačně skvěle připraven panem ředitelem Štočkem a učiteli jmenované ZŠ. Všichni účastníci vysoko ocenili neúnavnou starost a zájem p. ředitele a učitelů ZŠ a přejí si, aby i ostatní semináře byly organizovány právě v Novém Bydžově.

Obracím se na Vás s prosbou, abyste při vhodné příležitosti poděkovali panu řediteli dr. Štočkovi a učitelům jeho školy za tuto mimořádnou práci a navíc ještě o prázdninách.

Chci Vás ujistit, že si velice vážíme takových pedagogů, jakým je pan ředitel Štoček, a Vám přejeme, že je ředitelem právě ve Vašem krásném městě.

V hluboké úctě

dr. Dagmar Frýbová,
ředitelka Pražského centra vzdělávání pedagogických pracovníků

Jednání zastupitelstva

Poslední zasedání městského zastupitelstva se konalo 20. července 1993. V první části jednání bylo projednáno několik žádostí o odprodej dílů pozemků z majetku města. Zastupitelstvo schválilo odprodej v katastru Nové Skřeněře Anně Tiché a Janu Urbanovi a v katastru Chudonic Zemědělskému družstvu Nový Bydžov.

Dalším bodem jednání byl odprodej lázní a pronájem čistírny. Ze tří žádostí po odstoupení pana Klouzka, který měl zájem jen o odkoupení lázní, se nakonec rozhodovalo o dvou žádostech. Pan Jaroš s p. Rambouskem chtěli odkoupit lázně pro zřízení fitcentra, sauny, pedikúry apod. a v objektu čistírny počítali se zřízením montážní dílny. Manželé Ficbauerovi by chtěli v bývalé čistírně zatím zachovat sběrnu prádla a provozovat tam prádelnu a služby s ní spojené. Po rekonstrukci lázní zde chtějí zřídit čistírnu. Po projednání městské zastupitelstvo schválilo odprodej budovy bývalých lázní se zastavěnou plochou pozemku manželům Ficbauerovým za dohodnutou cenu 300.000,— Kč, ve které jsou zahrnuty i poplatky spojené s prodejem.

Městské zastupitelstvo dále schválilo úpravu vyhlášky o místních poplatcích v čl. 8, odst. 10 písm. c:

Umístění hracích automatů denně ... m^2 ... 30,— Kč.

Navíc byla schválena změna v čl. 8, bod 2, 3 - o pronájmu prodejních stánků na tržnici, kde došlo ke zvýšení poplatků následovně:

Bod 2: Prodejní stánky k účelům provozním včetně manipulačního prostoru přechodného charakteru a pojízdné prodejny denně ..... 20,— Kč /m^2 (40,— Kč za stůl);

Bod 3: Užívání veřejného prostranství při prodeji lesních plodin, zemědělských a květinových produktů a drobného hospodářského zvířectva denně ..... m^2 10,— Kč (20,— Kč za stůl), měsíčně ..... 270,— Kč.

Městskému zastupitelstvu byl také předložen k projednání generel místních systémů ekologické stability. Schválený generel je nyní součástí územního plánu sídelního útvaru Nový Bydžov.

Městské zastupitelstvo dále schválilo doplnění vyhlášky o zřízení a působnosti městské policie, a to v části III o článek 14a: Oprávnění k použití technických prostředků. (Jde hlavně o možnost použití tzv. botiček pro zajištění nesprávně zaparkovaných automobilů.)

Městské zastupitelstvo bylo seznámeno s dopisem podnikatele p. Mocka, který byl už uveřejněn v minulém čísle Novobydžovského zpravodaje.

Předpokládaná volba místostarosty byla odložena na další zasedání, protože se zatím neobjevil žádný kandidát na tuto funkci.

J. P.

Poděkování sponzorům

Od 1. 9. 1993 se realizuje na mateřské škole U plovárny ozdravný režim. Cílem je snaha o snížení nemocnosti dětí, prevence proti respiračním chorobám, integrace zdravotně oslabených dětí do kolektivu a zvýšená péče o tyto děti. Ozdravný režim zahrnuje tyto činnosti: otužování dětí, provádění dechových cvičení, racionální výživa, čištění, desinfekce, zvlhčování vzduchu při použití léčivých olejů. Pro realizaci těchto opatření bylo nutné opatřit čistící přístroj zn. Rainbow v hodnotě 58.900,— Kč. Touto cestou bychom chtěli poděkovat sponzorům, kteří větší či menší finanční částkou přispěli na zakoupení tohoto přístroje. Jsou to: ZŠ Klicperova ulice, a. s. Banop, Promyl, Koželužna, Prefa, Sklárny, soukromá firma AGP Prokeš Zachrašťany, soukromí podnikatelé: pan Vojta, pan Štefina. Část finančních prostředků věnovali zaměstnanci z fondu FKSP.

Věříme, že vynaložená finanční částka se mnohonásobně zhodnotí ve zdraví naší nejmladší generace.

Eva Šubrová,
ředitelka školy

Státní svátky?

5. a 6. červenec je svátkem Cyrila a Metoděje a Mistra Jana Husa. Uznávanými státními svátky byly vyhlášeny proto, že se tyto osobnosti zasloužily o mravní a duchovní růst, tedy o kulturnost našeho národa.

Církev československá husitská uctila jejich památku v Husově sboru v Novém Bydžově. V neděli 4. července v 9 hodin si věřící při bohoslužbách připomněli, že to byli právě tito věrozvěstové, kteří začali kázat v našem mateřském jazyce evangelium boží pravdy a pokoje. O pět set let později Mistr Jan Hus stejně jako oni zápasí o čistotu života v pravdě a lásce.

V úterý 6. července v 9 hodin bylo shromáždění úcty a vděčnosti za oběť Mistra Jana Husa. Sestra Dagmar Kučerová připravila hudební a zpěvní vystoupení. Spolu s ní na varhany, housle a pozoun hrál pan Václav Klouček, na klarinet Martin Kubišta mladší. Petr Macháček zazpíval tři duchovní písně.

K naší radosti přišel i pan Zdeněk Smutný a přednesl obhajobu Mistra Jana Husa před koncilem z pera P. ze Zhoře. Úryvek z básně Jaroslava Vrchlického recitovala Jana Římalová. Životopis J. Husa, jeho výroky a modlitbu četli předseda rady starších, Božena a Pavlína Kubištovy a děti chodící na hodiny náboženství - Zuzana Neprašová, Dáša Beerová a Jana a Adriana Jančekovy.

Týden před těmito svátky oznamoval městský rozhlas naším občanům pozvání na tato shromáždění. Zúčastnilo se nás na půl stovky, a to je na Nový Bydžov opravdu málo.

Tyto svátky by neměly být jen záležitostí církví, ale měla by se na nich podílet i jiná společenství, protože Cyril a Metoděj i Mistr Jan Hus jsou pro c e l ý n á r o d zářným vzorem v zápase o pravé lidství.

Rada starších CČSH

DOBRÁ ZPRÁVA - SLET OPĚT BUDE!

„Sokolství je a zůstane naším nejlepším representantem v zahraničí. Bez sokolství nedovedu si představit dobudování naší volné, slovanské, dobrovolné, pilně pracující demokracie. Ne slovy, ale činy ukazuje sokolstvo světu, jaký jsme národ a jakým národem chceme zůstat. Těchto několik slov je zcela nedostatečnou zkratkou velikého a slavného zahraničního významu sokolství."

JAN MASARYK
březen 1948

Tak soudil o sokolském hnutí jeden z našich nejlepších lidí naší nedávné české minulosti. Brzy po tomto ocenění sokolské práce ministrem zahraničí došlo ke 40 letům temna pro sokolskou myšlenku. Likvidovalo se důkladně, vězení, likvidace majetku, šikanování, zbavování zaměstnání a ostatní praktiky nových samovládců s rudým nátěrem.

Po čtyřiceti letech opět Sokol začíná zaujímat své místo v naší současné společnosti. Důkazem jeho svébytnosti má být XII. všesokolský slet v Praze v roce 1994. Přípravy jsou již v plném proudu.

Již v minulém čísle jsme Vám nastínili obsah hlavního vystoupení. Slíbili jsme si také, že se my, všichni pamětníci těch slavných dnů, opět sejdeme v naší sokolovně, abychom začali s přípravou. Ale chceme Vám ostatním připomenout, že chcete-li udělat něco pro své zdraví i pro dobrou sokolskou myšlenku, čekáme Vás ve staré sokolovně ve dnech, jak jsme Vám naznačili v minulém čísle. Čas kvapí, slet nečeká. A nezapomeňte, že také Vaše děti patří do Sokola!

Na Vás na všechny se těšíme již co nejdříve v naší tělocvičně!

Vaše TJ SOKOL Nový Bydžov

Z muzejního fondu pohlednic dnes reprodukujeme stav nynější Dukelské ulice v polovině třicátých let. Žel, po zboření celého bloku domů vlevo a pekařství u Bukovských vpravo byl ráz ulice urbanisticky značně ochuzen. Pohlednici vydal svým nákladem knihkupec Jan Panocha, vytiskla Bromografia.

Fotoarchiv muzea

POLICIE HLÁSÍ

■ Policií OOP Nový Bydžov je vedeno trestní stíhání proti D. K. z Nového Bydžova, který v měsíci březnu 1993 odcizil na hřbitově v Novém Bydžově 2 kusy pískovcových plastik, čímž způsobil dosud nezjištěnému majiteli škodu ve výši 3.000,— Kč.

■ Z krádeže plastik ve spolupachatelství byli policií usvědčeni Š. V. z Městce Králové a K. M. z Nové Vsi nad Popelkou, kteří v měsících duben a květen letošního roku odcizili ze hřbitovů v Novém a Starém Bydžově pískovcové ozdoby. Majitelé odcizených věcí byli policií zjištěni a proti pachatelům je vedeno trestní stíhání pro trestný čin krádeže.

■ Po rozbití skleněné výplně okna vnikl I. P. z Nového Bydžova do šaten traťové distance ČSD ve Smidarech, kde odcizil odložené věci zaměstnanců. Při zpáteční cestě pak stačil ještě u hřbitova ve Smidarech odcizit dámské jízdní kolo majitelky ze Smidar. Jmenovanému je prokazována další trestná činnost, pro kterou se bude zodpovídat před soudem.

■ Nejdříve oznámila na OOP v Novém Bydžově poškozená B. B., že v podvečerních hodinách vnikl uzavřenými vrátky na dvůr rodinného domku a následovně vchodovými dveřmi do domu pachatel Ž. L. z Vinar do domku oznamovatelky. Zde jí vyhrožoval usmrcením. Napadená se před ním zamkla do kotelny. Pachatel se domáhal vstupu za ní, a to kopáním a mlácením do dveří. Asi po hodině svého jednání zanechal a z domu odešel. Tím se dopustil trestného činu porušování domovní svobody. Jelikož poškozená nedala souhlas k trestnímu stíhání, bude případ po zdokumentování odložen.

■ Poškozený K. J. oznámil na OOP Nový Bydžov krádež osobního vozidla tov. zn. Renault 05 Alpina, ke které došlo dne 13. 8. 1993 ve 22.30 hodin v Novém Bydžově. Neznámý pachatel využil krátké nepřítomnosti poškozeného a zmocnil se jeho nezajištěného vozidla. Za pět dnů po oznámení byl jako pachatel zjištěn F. L. z Prahy, který odcizené vozidlo již stačil prodat L. S. z Nymburka za 25.000,— Kč. Proti pachateli je vedeno vyšetřování pro trestný čin podvodu.

O. M.

■ Při pochůzkové činnosti byli v areálu Okresní správy silnic zjištěni dva muži, skládající z nákladního automobilu 2 sochy svatých a 1 sochu lva. Po zjištění totožnosti byl celý případ předán OO PČR.

■ Paní M. B. byla oznámena krádež prodlužovacího kabelu. Kabel byl nalezen u majitelkou označeného muže, který jej na zákrok MP vydal.

■ Při kontrole objektu Konzum v obci Skochovice bylo hlídkou MP zjištěno narušení bočních dveří objektu. Po ohledání prodejny a přilehlých prostorů byl objekt střežen do příjezdu výjezkové skupiny techniků kriminální služby.

■ Hlídkou MP byli spatřeni 2 mladíci střílející v prostoru ulice Jungmannova z neidentifikovatelné zbraně. Po zásahu MP bylo zjištěno, že jde o startovací pistoli „Start", která byla mladíkům odebrána. Celý případ byl řešen v kompetenci MP.

■ Na základě upozornění provedla MP zákrok proti zlodějům zeleniny. V prostoru pole ZD Nový Bydžov mezi Starým Bydžovem a Novým Bydžovem nalezla hlídka 2 automobily naložené 30 kg brambor, 5 kg cibule a 15 kg zelí. Po prověření majitelů vozidel byli pachatelé předáni ke správnímu řízení.

■ Na základě vyžádání pracovnice drogerie provedla hlídka MP zásah proti S. O., která v podnapilém stavu prováděla výtržnosti a urážela veřejné činitele. Jmenovaná byla převezena na protialkoholní záchytnou stanici do Hradce Králové.

■ Na žádost lékaře asistovala hlídka MP jako eskortní doprovod při převozu pana J. F. do psychiatrické léčebny v Havlíčkově Brodě. Eskortní doprovod provedli příslušníci MP i v případě V. V., a to opět na základě žádosti lékaře.

■ Při hlídkové činnosti byl ve 22.05 hodin zadržen B. M. při zcizování zeleniny. Případ byl řešen v kompetenci MP.

■ Na základě upozornění byla přistižena M. K. při zakládání nepovolené skládky. Případ byl řešen hlídkou MP. Stejného přestupku se dopustil i pan M. M., J. D., F. L. a P. T.

■ Při hlídkové činnosti byl spatřen hlídkou MP motocyklista bez přilby, který po spatření hlídky začal ujíždět. Hlídka motocyklistu sledovala až do prostoru Záběďov, kde řidič motocyklu havaroval. Ke zranění řidiče nedošlo. Po přivolání hlídky PČR bylo zjištěno, že M. L., který motocykl řídil, požíval před jízdou alkohol. Případ řešila PČR.

■ Při kontrolní činnosti v obci Prasek byl hlídkou MP nalezen I. P., který dle vyjádření svědků požil větší množství léků s uklidňujícím účinkem v kombinaci s nadměrným množstvím alkoholických nápojů. Pan I. P., který se bránil odvozu do nemocnice v Novém Bydžově za účelem lékařské pomoci, byl hlídkou MP naložen i přes vynakládaný odpor a předán na jednotku intenzívní péče. V tomto případě může pan I. P. poděkovat dvěma mužům, kteří mu poskytli první pomoc a byli nápomocni hlídce MP. Tito dva muži svou první pomocí zachránili I. P. život.

■ Při kontrole nočního klidu byli hlídkou MP spatřeni 2 silně podnapilí muži. Jeden z nich na vyzvání hlídky prokázal svou totožnost. Druhý však začal hlídku urážet a napadat. Po zásahu policistů zůstalo jen u vykřikování. Pana I. D. za jeho jednání řeší MP.

■ V 01.45 hodin byl hlídkou MP zadržen pachatel krádeže broskví na soukromém pozemku. Pan J. V. byl řešen v kompetenci MP.

■ Ve 02.30 hodin byl hlídkou MP zjištěn romský pár, který zcizil v prostoru pole ZD Nový Bydžov 50 kg brambor. Spolupachatelka pana K. D. je ještě nezletilá. Případ byl předán PČR.

■ Důvěra se nevyplatila pracovnici nemocnice v Novém Bydžově. Přišel za ní na pracoviště K. M. z Ohnišťan a požádal ji o zapůjčení peněžní částky 1.000,— Kč. Jelikož ji při sobě neměla, svěřila mu klíče od své ubytovny. Zde pachatel věřitelce odcizil poštovní vkladní knížku, ze které pak na poštovním úřadě vybral finanční částku 19.950,— Kč. Vyšetřovatelem je stíhán pro trestný čin krádeže.

■ Trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí se dopustil soukromý podnikatel P. L., který přes vyslovený zákaz řízení motorových vozidel nařízení úmyslně porušoval a nadále řídil motorová vozidla. Proti pachateli je OOP Nový Bydžov zahájeno trestní stíhání.

■ Padělání a pozměňování veřejné listiny se dopustil D. M. z Nového Bydžova, který ve svém občanském průkaze pozměnil údaje z důvodu dosažení věku 18 let a s úmyslem používat takto pozměněný OP jako pravý. Výsledek tohoto jednání mu bude sdělen u okresního soudu.

J. H.

UFO
LÉTAJÍ? NELÉTAJÍ?

Denně slyšíme nebo čteme o tomto novém pojmu — říkáme „UFO" a mnozí z nás ani nevědí, co toto slovo znamená. Stále čteme a slyšíme o tom, kde se zjevilo, kudy uletělo, kdo je viděl. O tom, jak to skutečně je, máte možnost poslechnout si skutečného odborníka oboru, a sice PaeDr. Josefa Bartošku, pracovníka hradecké hvězdárny, který bude mít ve středu dne 22. září v 18 hodin populární přednášku na toto téma v našem městě. Přednáška je doprovázena řadou diapozitivů. Vzhledem k tomu, že se podařilo zajistit skutečného odborníka, zve vás SOKOL na tuto přednášku do malého sálu staré sokolovny. Tato přednáška je prvním pořadem druhého ročníku seriálu společenských večerů, který SOKOL pořádá pro naše spoluobčany.

Zveme Vás srdečně!

DO NOVÉHO ŠKOLNÍHO ROKU

ZŠ KARLOVA UL.

Uplynulý školní rok 1992/1993 byl rokem významných změn a událostí na základní škole Nový Bydžov, Karlova ulice.

Naše škola po pečlivém, dlouhém uvažování a přípravě vstoupila dne 1. ledna 1993 do právní subjektivity. Tato změna přinesla škole jistě více starostí a zodpovědnosti, ale především tolik potřebnou samostatnost v rozhodování. Společně se získáním právní subjektivity zažádala škola o přiřazení školní jídelny k ZŠ Karlova. Cílem bylo, aby se toto zařízení stalo součástí školy a preventivně se předcházelo případným negativním záležitostem. Dále se naskytla možnost, že si škola, v souladu se zákonem o státní správě a samosprávě ve školství, může přivydělat. Naše školní jídelna vyváří proto také pro cizí strávníky. Všichni jsou s kvalitou obědů velmi spokojeni. Cena obědů je velmi přijatelná. Prostředí, ve kterém se žáci, důchodci i cizí strávníci stravují, je velmi pěkné.

V průběhu školního roku jsme se snažili vyřešit také tři závažné problémy školy, které nepřispívaly kvalitě vyučovaciho procesu, a to školní dílny, školní cvičná kuchyň a tělocvična. Ani jedno z těchto tří zařízení škola neměla, proto jsme se rozhodli tento závažný nedostatek odstranit. V nové školní jídelně jsme vybudovali tělocvičnu, zcela vyhovující požadavkům osnov pro 1. stupeň ZŠ. Postupně ji nyní vybavujeme, dokonce i posilovacím nářadím, protože plánujeme zbudování fitcentra! S tím souvisí také vybudování hygienického zázemí, které také připravujeme.

Dále se nám podařilo ve spolupráci s MěDDM vybudovat v těchto prostorách školní dílny a školní cvičnou kuchyň. Tyto prostory budou dopoledne, kdy je MěDDM zcela nevyužit, sloužit potřebám školy a v odpoledních hodinách zájmovým útvarům MěDDM.

Škoda, že se nám nepodařilo sehnat sponzora, který by financoval nákup pracovních stolů do dílen v celkové ceně 25 000,— Kč.

Všechny tyto změny měly za následek, že poprvé v historii školy se mohl sestavit rozvrh, který odpovídá všem hygienickým zásadám, tzn. že na první vyučovací hodiny jsme mohli zařadit hlavní předměty a výuce pracovního vyučování vyčlenit okrajové hodiny. Rovněž tělocvična umožňuje vyučovat tělesnou výchovu bez časové ztráty, způsobené přechodem tříd ze školy do sokolovny. Děti se mají tedy v novém školním roce na co těšit, ale přínos ocení určitě i samotní učitelé.

Ve spolupráci s MěÚ, který škole vychází maximálně vstříc, se podařilo dokončit úpravy školního dvora a všech prostorů kolem nové školní jídelny. Byly vybudovány asfaltové komunikace a asfaltové hřiště, což rovněž přispěje k dalšímu zkvalitnění výuky. Hřiště bude využíváno nejen v průběhu výuky, ale bude též sloužit potřebám školní družiny, školního klubu, zájmové mimoškolní činnosti a snad i veřejnosti. Na školním dvoře jsme vybudovali dřevěný altán, ve kterém, v rámci ozdravného programu, se budou moci žáci učit v případě příznivého počasí. Altán plnohodnotně nahradí učebnu, neboť je vybaven dostatečným množstvím lavic, elektřinou a tabulí. Sloužit bude rovněž zájmové mimoškolní činnosti. Škola se také vybavila další plánovanou počítačovou technikou, tolik potřebnou pro současný chod školy.

Sdružení rodičů a přátel školy ve spolupráci s ředitelstvím školy uspořádalo dvě významné společenské akce s finančním efektem — společenský ples a prodejní výstavu květin, bonsají, terarijních zvířat aj. o novobydžovské pouti. Obě akce proběhly velmi úspěšně.

Chceme i v budoucnu stále zlepšovat svou práci, úroveň školy. Pokračujeme v zaměření na práci 1. stupně ZŠ. Učitelé jsou vedeni k užívání nových, moderních metod a forem práce. Vybavení učeben koberci, hračkami a časopisy se stalo již samozřejmostí. Naše škola se přihlásila k experimentálnímu ověřování osnov obecné školy, neboť jsme přesvědčeni o správnosti tohoto experimentu. Obecná škola je obohacena např. o nový předmět „dramatická výchova“, který má vliv na osobnostní a sociální vývoj dětí. Přehodnocuje se otázka klasifikace. Obecná škola klade vyšší nároky na přípravu a odbornou erudovanost pedagogů. Rodiče budoucích prvňáčků byli seznámeni se záměrem školy a všichni s námi souhlasili. Nyní bude záležet již jen na samotných učitelích, jak se s experimentem vypořádají. Zabývali jsme se také mimoškolní činností žáků, především 2. stupně. Od nového školního roku pro ně zavádíme tzv. školní klub, kde pro ně chystáme mnoho zajímavých akcí.

Celý uplynulý školní rok byl poznamenán nejistotou v oblasti finančních prostředků, zejména mzdových. Úspornými opatřeními, ovšem na úkor kvality výuky, se nám podařilo zatím tuto otázku vyřešit. Nový školní rok bude, doufám, klidnější. Je již načase, abychom se v klidu mohli věnovat tomu, co je naším hlavním úkolem — výchově dětí.

Josef Verfl,
ředitel školy

ZŠ KLICPEROVA UL.

Každá škola hledá svou vlastní tvář, každá škola se snaží co nejvíce přiblížit žákovi a nepřímo i rodičovské veřejnosti. Jedině vychovaní a vzdělaní žáci, jedině spokojení rodiče jsou důkazem dobré práce školy.

A nové tematické plány, to je cesta, kterou si zvolila naše škola. O co se jedná?

Oproti minulým rokům jsme výrazně snížili počty hodin ve všech třídách. Žáci mají tedy méně hodin, kratší rozvrh a mohou dříve odcházet ze školy domů. Důležité je ale slůvko mohou. Protože na druhé straně jsme pro ně připravili velké množství nepovinných předmětů a zájmových kroužků, které podle svého zájmu nebo přání rodičů mohou navštěvovat. Jsou to například ekologická praktika, práce na počítači ve spojení se stavebnicí Lego, příprava na přijímací zkoušky z matematiky, softbal nebo kroužek Dračí jeskyně podle známé Tolkienovy knihy Pán prstenů.

Naše představa, že žáci budou dobrovolně zůstávat déle ve škole, než je nezbytně nutné, se může zdát jako velmi naivní, ale zkušenosti z loňského roku, kdy byla počítačová učebna do pozdních večerních hodin obležena žáky a doslova jsme je museli vyhánět domů, sobotní softbalové zápasy našeho družstva nebo přeplněný školní klub při diskotéce, nás přesvědčují o tom, že je-li nabídnut dětem dobrý a potřebný program, rády ve škole zůstanou.

Věříme, že toto může být jeden z kroků, který přiblíží školu žákovi.

PaeDr. Milan Štoček,
ředitel školy

SČÍTÁNÍ V ROCE 1991

Otištěno se souhlasem Krajské statistické správy Hradec Králové z brožury „Sčítání lidu, domů a bytů 1991 — město Nový Bydžov".

1. část

Sčítání lidu, domů a bytů, které probíhá pravidelně po deseti letech, je inventarizací obyvatelstva, domácností, domovního a bytového fondu nejen z hlediska počtů, ale současně také struktury, a to ve velkém rozsahu za jednotlivé územní celky. Sčítání v roce 1991, při kterém byl rozhodným dnem 3. březen 1991, bylo poslední v Československé republice a uzavřelo více než čtyřicetileté období deformovaného vývoje jak v oblasti politiky, tak i ekonomiky a stalo se počátkem demokratického vývoje společnosti založené na tržní ekonomice.

Byly zpracovány podrobné soubory dat v územním členění, jejichž úplné publikování je velmi technicky náročné a prakticky téměř nemožné. Uvádíme proto alespoň malou analýzu za město Nový Bydžov, která je doplněna srovnáním s městy nad 5 tisíc obyvatel v okrese Hradec Králové (města Hradec Králové, Chlumec nad Cidlinou, Třebechovice pod Orebem) a porovnáním s některými okresními ukazateli.

Sídelní struktura

Ke dni sčítání (3. 3. 1991) mělo město Nový Bydžov osm částí (Chudonice, Nová Skřeněř, Nový Bydžov, Skochovice, Stará Skřeněř, Vysočany, Zábědov, Žantov). V porovnání s minulým sčítáním v roce 1980 je to o čtyři méně. V tomto mezidobí došlo ke změnám v územněsprávním uspořádání, a sice osamostatnění částí: Lužec nad Cidlinou, Sloupno, Starý Bydžov a Zachrašťany. Nejpočetnější částí města je centrum Nový Bydžov s 81 procenty trvale bydlícího obyvatelstva. Zastoupení ostatních částí na celkovém počtu obyvatel města se pohybuje od 0,4 % (Žantov) do 6,7 % (Chudonice).

Obyvatelstvo

Osmdesátá léta jsou charakterizována značným úbytkem trvale bydlícího obyvatelstva o 22,3 %, kdy v roce 1980 bylo ve městě 9 317 obyvatel a v roce 1991 pouze 7 242. Toto snížení počtu obyvatel bylo z větší části způsobeno procesem dezintegrace ve městě. Probíhal tedy opačný jev než v období 1970 — 1980, kdy spolu s přičleněním devíti obcí k městu došlo k přírůstku obyvatelstva o 2 476 osob (o 36,2 %).

Ze čtyř větších měst Královéhradecka je Nový Bydžov počtem žijících obyvatel hned za městem Hradec Králové. Je zde největší převaha žen: na 1 000 mužů připadá 1 099 žen, což je v porovnání s údajem za město Hradec Králové o 21 žen více, v porovnání s průměrem okresu o 25 žen více.

Trvale bydlící obyvatelstvo

Město, části města	Bydlící obyvatelstvo				
	celkem	z toho ve věku			
		0 — 14	15 — 59 muži	15 — 54 ženy	poprodukt. + nezj.
Chudonice	486	93	139	132	122
Nová Skřeněř	69	12	17	14	26
Nový Bydžov	5875	1215	1795	1621	1244
Skochovice	230	30	67	52	81
Stará Skřeněř	103	12	30	27	34
Vysočany	110	17	28	26	39
Zábědov	340	95	100	96	49
Žantov	29	0	2	4	23
Úhrn za město	7242	1474	2178	1972	1618

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Město, části města	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo - složení v %				
	celkem	v tom odvětví			
		ekonom. akt. z úhrnu obyv.	zeměděl. a lesnic.	průmysl	služby
Chudonice	236	48,6	18,6	39,8	19,9
Nová Skřeněř	33	47,8	39,4	27,3	12,1
Nový Bydžov	3185	54,2	9,3	39,1	29,2
Skochovice	127	55,2	38,6	29,1	18,9
Stará Skřeněř	46	44,7	41,3	30,4	17,4
Vysočany	51	46,4	43,1	29,4	15,7
Zábědov	184	54,1	48,4	23,9	15,2
Žantov	8	27,6	25,0	37,5	12,5
Úhrn za město	3870	53,4	13,8	37,8	27,1

Vývoj trvale bydlícího obyvatelstva

Rok sčítání	Bydlící obyvatelstvo			Přír. obyv. celkem
	celkem	muži	ženy	
1961	7195	3320	3875	1) X
1970	6841	3191	3650	—354
1980	9317	4366	4951	2476
1991	7242	3451	3791	—2075

1) Přírůstek za deset let mezi sčítáními.

Ve věkové skladbě obyvatelstva měla v době sčítání nejmenší podíl dětská složka (20,4 %). Skupina obyvatel, která byla v produktivním věku, představovala 57,3 % z úhrnu trvale bydlícího obyvatelstva. Index stáří, nebo-li poměr osob v poproduktivním a předproduktivním věku byl 109,8 % — tedy o 3,4 bodu vyšší než celookresní průměr a třetí ze čtyř sledovaných měst. Věkový průměr obyvatel 37,2 let je po Třebechovicích pod Orebem druhým nejvyšším z uvedených měst — o 0,2 roku vyšší než průměr okresu.

Bydlící obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin

Věková skupina		Muži	Ženy	Celkem
Předproduktivní	abs.	739	735	1474
	v %	21,4	19,4	20,4
Produktivní	abs.	2178	1972	4150
	v %	63,1	52,0	57,3
Poproduktivní	abs.	534	1084	1618
	v %	15,5	28,6	22,3
Celkem	abs.	3451	3791	7242
	v %	100,0	100,0	100,0

Ve složení obyvatelstva podle rodinného stavu jednoznačně převládá stav manželský (63,7 % z úhrnu obyvatel starších 15 let). Téměř 19 procent obyvatel je svobodných a v porovnání s rokem 1980 zde došlo ke zvýšení o 2,6 bodu. Nárůst jsme zaznamenali rovněž u podílu rozvedených osob, a to o 2,1 bodu. Podíly ovdovělých i ženatých (resp. vdaných) se mírně snížily proti stavu před deseti lety. Celkově lze říci, že rozvodovostí se řadí Nový Bydžov na třetí místo mezi městy nad pět tisíc obyvatel (za Hradec Králové a Chlumec nad Cidlinou), ale o 0,6 bodu nedosahuje okresní průměr.

Většina obyvatel města se hlásí k české národnosti, do které je zahrnuta rovněž moravská a slezská. Pouze 1,3 % obyvatel se v době sčítání přihlásilo ke slovenské národnosti. S podílem 1,2 % obyvatel hlásících se k romské národnosti se řadí Nový Bydžov na první místo mezi vybranými městy. Převyšuje o jeden bod podíl romského obyvatelstva Hradce Králové a o 0,9 bodu průměr okresu. Zastoupení obyvatel ostatních národností je velmi nízké a nepřevyšuje 0,2 procenta.

Bydlící obyvatelstvo podle národnosti

Národnost	Muži	Ženy	Celkem	
			abs.	v %
Česká 1)	3347	3676	7023	97,0
Slovenská	45	48	93	1,3
Polská	5	6	11	0,2
Německá	4	5	9	0,1
Romská	39	45	84	1,2
Ostatní a nezj.	11	11	22	0,3
Celkem	3451	3791	7242	100,0

1) Včetně moravské a slezské národnosti

Bydlící obyvatelstvo podle náboženství

Vyznání	Muži	Ženy	Celkem	
			abs.	v %
Bez vyznání	1577	1499	3076	42,5
Římsko-katolické	957	1259	2216	30,6
Českosl. husitské	211	300	511	7,1
Evangelické církve	35	59	94	1,3
Ostatní církve	7	14	21	0,3
Nezjištěno	664	660	1324	18,3
Celkem	3451	3791	7242	100,0

Bydlící obyvatelstvo starší 15 let podle rodinného stavu

Rodinný stav	Muži		Ženy		Celkem	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Svobodní/é	632	23,3	455	14,9	1087	18,8
Ženatí/vdané	1847	68,1	1830	59 9	3677	63,7
Rozvedení/é	133	4,9	205	6,7	338	5,9
Ovdovělí/é	100	3,7	565	18,5	665	11,5
Nezjištěno	—	—	1	0,0	1	0,1
Celkem	2712	100,0	3056	100,0	5768	100,0

Poprvé od roku 1950 se opět zjišťovalo náboženské vyznání sčítaných osob a umožnilo nám získat přehled o osobách hlásících se k nějaké víře (39,2 % z úhrnu), o nevěřících, (42,5 %), ale také o občanech, kteří odmítli na tuto otázku odpovědět (18,3 % obyvatel). Nejčastěji se občané hlásí k římskokatolické církvi (78 % všech věřících), dále k československé husitské (18 %) a k evangelické církvi - 3,3 % věřících. Nový Bydžov měl ze všech sledovaných měst největší podíl obyvatel, kde nebyl vztah k náboženství vyplněn.

V porovnání s rokem 1980 došlo v oblasti vzdělání ke zvýšení podílu absolventů odborných škol (včetně učňovských bez maturity) o 3,3 bodu a o 1,8 bodu vzrostl podíl vysokoškoláků. Nejvíce se však zvýšil podíl středoškoláků (včetně učňovských škol s maturitou), a sice o 7,6 bodu. V době sčítání byl každý čtvrtý občan starší 15 let absolventem střední školy. Podíl vysokoškolsky vzdělaných občanů je v Novém Bydžově nepatrně vyšší než v Chlumci nad Cidlinou a Třebechovicích pod Orebem, o 3,8 bodu nižší než v celookresním průměru a o 7,1 bodu nižší než ve městě Hradci Králové.

Bydlící obyvatelstvo starší 15 let podle nejvyššího dokončeného stupně školního vzdělání

Školní vzdělání	Muži	Ženy	Celkem	
			abs.	v %
Základní	644	1302	1946	33,7
Odborné školy 1)	1278	890	2168	37,6
Střední školy 2)	591	700	1291	22,4
Vysoké školy	169	120	289	5,0
Bez vzdělání	6	6	12	0,2
Bez údaje o vzdělání	24	38	62	1,1
Celkem	2712	3056	5768	100.0

1) Učňovské a odborné školy bez maturity
2) Střední školy, učň. s maturitou, podnikové instituty, kursy na VŠ

Z celkového počtu bydlícího obyvatelstva bylo při sčítání zjištěno 3 870 ekonomicky aktivních osob, to je 53,4 % všech obyvatel města. Převážná část obyvatel města pracuje v průmyslu (37,8 %), ve školství, zdravotnictví a kultuře 14,1 % a v zemědělství 13,8 %. Podíl žen na ekonomicky aktivním obyvatelstvu byl poměrně vysoký — 48 %. Převaha žen byla ve školství, kultuře a zdravotnictví (77,1 %) a v obchodě (71,1 %). Odvětvové složení ekonomicky aktivního obyvatelstva Nového Bydžova a rovněž ostatních vybraných měst odpovídá průmyslovému charakteru okresu Hradec Králové a shodují se nejvyšším podílem ekonomicky aktivních obyvatel v průmyslu, a to u obou pohlaví.

Bydlící obyvatelstvo ekonomicky aktivní podle odvětví národního hospodářství

Odvětví	Osoby ekonomicky aktivní			
	muži	ženy	celkem	
			abs.	v %
Zemědělství 1)	375	158	533	13,8
Průmysl	768	693	1461	37,8
Stavebnictví	321	48	369	9,5
Doprava a spoje	111	57	168	4,3
Obchod a jiné čin.	111	273	384	9,9
Věda, výzkum, vývoj	5	3	8	0,2
Školství, kultura a zdravot.	125	420	545	14,1
Ostatní	128	129	257	6,6
Bez udání odvětví	67	78	145	3,7
Celkem	2011	1859	3870	100,0

1) Včetně lesního a vodního hospodářství

Druhou část statistiky o domech a bytech uvedeme v příštím čísle Novobydžovského zpravodaje.

Red.

Postmerendní sdružení studentů novobydžovských

Dne 31. 7. 1993 se po třiceti šesti letech od poslední 129. novobydžovské merendy v roce 1957 sešli hlavní aktéři této významné studentské události v našem městě. Nedá se říci, že poprvé. Od merendy v r. 1957 se scházeli pravidelně jednou za tři až pět let, od roku 1990 každoročně. Setkání má většinou svůj program i ráz, podle místa, kde se koná. Počet zúčastněných se pohybuje od deseti do patnácti.

Letošní setkání, o kterém je zmínka, se konalo v Novém Bydžově. Bylo mimořádné tím, že se bývalí účastníci poslední 129. merendy z r. 1957 dohodli, že založí postmerendní sdružení studentů novobydžovských s volným organizačním řádem dalších akcí a setkání a že toto sdružení obnoví jako dokument o svém bytí a činnosti svoji kroniku, do které zpětně a stručně zachytí svá setkání a činnost od poslední merendy v roce 1957. Není to nic nového pod sluncem. Sdružení studentů novobydžovských tu již v historii bylo velmi dlouho. Bylo však násilně přerušeno poúnorovými událostmi v roce 1948.

Zajímalo by vás, co při našich setkáních děláme? Samozřejmě, vzpomínání a troše nostalgie se neubráníme. Ale to není to hlavní. Do popředí jdou ty nejkomičtější společně pro-

Postmerendní sdružení „57" studentů novobydžovských. Zleva: Stanislav Bartoš, Jan Panocha, Jaroslav Hrouda, Jana Pánková (Zikmundová), Eva Köhlerová (Podlipná), panímáma merendy 1957, Jindřich Bradna, ceremoniář merendy 1957, Marie Zichová (Hušková), Jaroslava Panochová (Vaňková), Jaromír Kloz, Josef Ludvík, Ladislav Knajfl. Nový Bydžov, 31. 7. 1993. Foto Zd. Honzák

rendy. Neměla by to být nostalgie, ciálně zahajuje svoji sporou činnost.

KOPANÁ V JUBILEJNÍM ROCE

✻ 90 LET ✻

Jarní část sezóny 1992—93 se našemu A mužstvu příliš nevyvedla a skončili jsme na 11. místě oblastního přeboru.

Do nadcházející sezóny 1993—94 jsme nenastupovali příliš optimisticky naladěni, neboť pokud jde o kádr mužstva, odchody převažovaly nad příchody. Citelnou ztrátou byly odchody dvou klíčových hráčů. Spolehlivý brankář Karel Průcha narukoval na vojnu do FC VTJ Milíčeves a dlouholetá opora Milan Nosek odešel za lepšími finančními podmínkami do Chlumce nad Cidlinou. Jedinou výraznou posilou byl pro nás návrat Martina Bořkeho, který „oprášil" kopačky po roce, ve kterém rozjížděl dnes už svou úspěšnou podnikatelskou činnost. Další nezanedbatelná změna nastala na trenérské lavičce, kde Petra Kořínka vystřídal Vladimír Heger z Chlumce.

Pod jeho vedením jsme také 12. července zahájili přípravu na podzimní mistrovské zápasy oblastního přeboru. Samy výsledky i poctivý přístup hráčů v přípravě ukázaly, že by to s naším mužstvem nemuselo být až tak zlé. V přátelských zápasech jsme odehráli několik ne nezajímavých výsledků: remizovali jsme s účastníkem divize FC VTJ Milíčeves 2 : 2, vyhráli jsme nad mužstvy 1. A třídy FC VTJ Milíčeves „B" 3 : 1, Chlumce nad Cidlinou 3 : 2, Jiskry Jaroměř 3 : 1, to vše na hřišti soupeře. V rámci svého soustředění v Nymburce sehrálo u nás přípravný zápas i mužstvo 1. ligy České Budějovice, se kterým jsme po velice dobrém výkonu prohráli 0 : 4.

Proto jsme s velkou netrpělivostí čekali na den „D", kterým byla poutová neděle 14. srpna, kdy jsme v 1. kole oblastního přeboru přivítali na domácím hřišti nepříjemné mužstvo Chotěboře. Po 99 minutách jsme odcházeli s vítězstvím 2 : 1, což bylo velice příjemné vykročení do soutěže. Ještě větší euforie u nás zavládla po vítězství ve druhém kole na hřišti Slovanu TMS Pardubice, rovněž výsledkem 2 : 1. Ovšem nepříjemné vystřízlivění nastalo ve třetím kole, kdy jsme doma nečekaně podlehli nováčkovi oblastního přeboru Spartě Úpice Navíc jsme v tomto zápase ztratili dva klíčové hráče. Jak brankář Martin Vejr, tak obránce Martin Bořke si poranili kolena. Že nešlo o běžné poranění, svědčí fakt, že oba „vyfasovali" sádrový krunýř. Když k těmto dvěma připočteme i následnou dvanáctidenní dovolenou Milana Jánského ve Španělsku, cestovali jsme k dalšímu utkání do Hlinska bez tří stabilních opor. Ještě štěstí, že se nám podařilo z hostování v Hradci Králové stáhnout dorostence Petra Téra, který okamžitě zapadl do základního kádru. Přesto jsme v Hlinsku prohráli 0 : 2 a po čtyřech kolech jsme v tabulce na 7. místě se 4 body.

Kádr A mužstva:
brankáři — Vejr, Macháček, Šula
obránci — Bořke, Vaníček, Louda, Štajer, Bradna, Šenk, Trutnovský, Kutík
záložníci — Drobný, Trejbal, Král, Tér, Divíšek
útočníci — Valenta, Jánský, Průcha, Křesťan.

P. S.

Není třeba zdůrazňovat, že je pro nás každá koruna dobrá. Proto chceme vyzvat všechny podnikatele i podniky. Dnes ve světě „frčí": nejlepší reklama pro mne rovná se sport — a kopaná zvlášť.

J. Valenta

Jan Malát v roce 1862 *Fotoarchiv muzea*

Kulturní klub v Novém Bydžově Vás zve na koncert Nezávislého komorního orchestru

BOEMIA

dne 23. září 1993 od 19.30 hodin

v sále Kulturního klubu (bývalé Balounkovy vily).

Na koncertu uspořádaném v rámci Malátova Bydžova na počest 150. výročí narození našeho slavného rodáka budou předneseny skladby Fr. Manfrediniho, G. Ph. Telemanna, B. Martinů, Dm. Šostakoviče a Jana Maláta.

Malátova Slovanská smyčcová kvarteta byla nastudována na naše přání poprvé v úpravě pro smyčcový orchestr a zazní zde tedy v premiéře.

Kulturní klub v Novém Bydžově Vás zve na

další ročník **Divadelního Bydžova,**

přehlídky malých divadelních forem

ve dnech 8. a 9. října 1993.

Na festivalu v sále Kulturního klubu vystoupí celkem dvanáct divadelních souborů z Východočeského a Středočeského kraje. V bohatém programu budou mimo jiné uvedena dramata Michaila Bulgakova Psí srdce (8. října od 19 hodin), Woody Allena Kdyby i impresionisté byli dentisté (od 21.30 hodin), René Levinského Jéé sluníčko (9. října od 16.30 hodin), satira J. Skalického Deset malých mrtvoušků - v provedení DDT Nový Bydžov (od 18 hodin), Honoré de Balzaca Sucubus (od 19.45 hodin) a další.

Srdečně zveme všechny přátele dramatické tvorby.

Kulturní klub

PROFESOR BOHUMÍR NEVYJEL

23. 10. 1883 110 let 17. 1. 1915

Mezi profesory novobydžovského reálného gymnázia nenajdeme v době před 1. světovou válkou další osobnost, která vedle úspěšného pedagogického působení na škole tak výrazně ovlivnila i hudební život města. Profesor Bohumír Nevyjel zde začal 1909 vyučovat češtině, němčině a zpěvu. Záhy rozvinul rozsáhlou činnost na poli hudebním i v Občanské besedě, později ve zpěváckém spolku Lubor. Všude zúročoval velké hudební nadání, schopnost lidi zaujmout a vést je k aktivnímu pěstování hudby. Pomáhaly mu i životní zásady, jimiž se důsledně řídil: „Vytrvalost v práci účelné; pořádek ve všech záležitostech; každý den z toho, co chci mít životním úkolem, jistou část odbavit a upevnit k dosavadní práci a vědění."

*

Bohumír Nevyjel se narodil 23. října 1883 v rodině kováře ve Vysokém Mýtě. Už od útlého dětství projevoval velký zájem o hudbu a zpěv, ale hře na hudební nástroje se začal učit až později — na housle hrál od devíti let, na klavír od jedenácti a na varhany od třinácti let. Jako student vysokomýtského gymnázia si brzy získal pověst velmi nadaného hudebníka. V maturitním roce dokonce převzal za nemocného ředitele kůru celou službu — hru v kostele a na pohřbech a vyučování zpěvu na gymnáziu. Přepínání sil však podlomilo zdraví mladého muže a přihlásily se první úporné bolesti hlavy.

Po maturitě v roce 1902 odešel Bohumír Nevyjel na pražskou konzervatoř a začal studovat hru na varhany. Na matčino přání si však také zapsal obor čeština a němčina na Filozofické fakultě Karlovy univerzity pro případ, že by se pro nemoc nemohl hudbě trvale věnovat. Přes náročné studium na fakultě stihl už tehdy vykonat v oblasti hudební velmi mnoho práce. Uveďme alespoň její heslovitý výčet — sbormistrovství pěveckého kroužku Spolku pražských rukavičkářů, prázdninové hudební večery ve Vysokém Mýtě, hra na varhany v několika pražských kostelích, zpěv při vokálních mších a hra na housle při orchestrálních církevních skladbách, hra v komorním kvartetu při konzervatoři, studium kompozice u Vítězslava Nováka, účinkování na různých večerech a koncertech v předměstích Prahy a okolí, klavírní doprovod při velkém uměleckém turné virtuosky na housle Marie Heritesové v roce 1905, další koncertní vystoupení, studium sólového zpěvu v operní škole O. Parš - Žikešové v roce 1906 a následující státní zkouška ze zpěvu v roce 1907, první sborové a klavírní skladby atd.

Bohumír Nevyjel učil potom zpěvu na žižkovské reálce a na gymnáziu v Libni a po ukončení studia na Filozofické fakultě češtině, němčině a zpěvu na gymnáziu v Křemencově ulici. Pilně navštěvoval všechny významné koncerty, byl členem Umě-

lecké besedy a společenského klubu Slavia, kde rovněž účinkoval na hudebních večírcích.

*

Příchod z Prahy do Nového Bydžova v ničem neumenšil všestranný zájem mladého člena sboru o hudební život. Profesor Nevyjel zde založil rodinu a v Elišce Zapletalové, nejmladší sestře spisovatelky Boženy Benešové, našel ženu, která měla plné pochopení pro jeho náročnou práci. Z domu s arkýřem v bývalé Jičínské ulici zněly do noci nejen klavírní a houslové skladby předních hudebníků, ale i další vlastní kompozice. Za doprovodu klavíru tu dcerka Marie už ve třech letech dovedla zazpívat přes sto písní.

Na gymnáziu začal profesor Nevyjel pořádat zvláštní akademie ve prospěch Spolku ku podpoře chudých studujících. Například 27. listopadu 1910 se konala Máchova slavnost, na které byly mimo jiné zpívány i tři Nevyjelovy sbory na Máchovy texty. Zvlášť velký ohlas měla pěvecká a hudební akademie z 19. května 1912, věnovaná slovanské lidové písni. Po úvodní přednášce prof. Nevyjela následovaly sborové i sólové písně, všechny v harmonizaci, úpravě a za řízení prof. Nevyjela. Několik písní zde zpívala také sestra prof. Nevyjela Otylie.

Velkou popularitu měly výchovné pěvecké a hudební večery pořádané Občanskou besedou. Zde prof. Nevyjel o díle hudebních skladatelů přednášel a zároveň hrál ukázky z jejich tvorby na klavír a na housle a zpíval vybrané písně.

Cele se prof. Nevyjel věnoval i práci ve zpěváckém spolku Lubor a v roce 1913 byl zvolen jeho sbormistrem. Jak zaznamenala kronika spolku, s příchodem prof. Nevyjela „vstoupil i nový duch, duch nadšení pro zpěv". Všeobecně se zvýšila náročnost zkoušek a podstatně se také zlepšila úroveň provedení jednotlivých sborů. Činnost spolku vyvrcholila 10. května 1914 ve Smetanově večeru s bohatým programem sborového a sólového zpěvu i klavírních skladeb.

Nedlouho po začátku 1. světové války musel prof. Nevyjel jako záložní důstojník odejít na frontu. Svět vraždění příliš zraňoval citlivou a vnímavou duši umělce, která nemohla unést nespravedlnost a násilí. Po výstřelu z pistole a hrozném utrpení skonal dne 17. ledna 1915 v Gyöngyösu v Uhrách.

Tragická smrt přervala nadějné dílo velkého rozletu a bohaté invence. Nový Bydžov však na profesora Bohumíra Nevyjela nikdy nezapomněl. Žil a žije v myslích pamětníků a zásluhou paní Marie Alžběty Novákové - Nevyjelové, dcery zvěčnělého otce a velké dárkyně muzea, ožije v pamětní síni, která přiblíží život a dílo profesora Nevyjela i dalším generacím.

J. Prokop

Městské muzeum v Novém Bydžově zve všechny své příznivce na vernisáž

PAMĚTNÍ SÍNĚ PROFESORA BOHUMÍRA NEVYJELA

v sobotu dne 23. října 1993 od 14.00 hodin.

*

Pamětní síň vznikla z velkorysých darů paní Marie Alžběty Novákové - Nevyjelové, dcery prof. Nevyjela, rodačky a čestné občanky našeho města.

Vernisáž s kulturním programem se uskuteční za osobní účasti dárkyně a významných osobností veřejného života.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

Zajímavosti

ZNOVU O STARÉM ŽIDOVSKÉM HŘBITOVĚ. Na stránkách Novobydžovského zpravodaje byla věnována pozornost této starobylé památce už několikrát. Přestože bylo možno snadno vyvrátit nepravdivý údaj z roku 1934, že prý je bydžovský židovský hřbitov druhý nejstarší po Praze a ten má být nejstarší v Evropě, základní literatura o židovských památkách zatím skutečné místo hřbitova v celostátním měřítku nedocenila. Stačí jen připomenout dvě poslední práce z minulého roku. J. Fiedler (Židovské památky v Čechách a na Moravě, Praha 1992, s. 113) uvádí, že nejstarší náhrobek na hřbitově je z roku 1645. Velké zklamání přináší reprezentativní publikace P. Ehla - J. Fiedlera - A. Paříka (Staré židovské hřbitovy Čech a Moravy, Praha 1992), která o starém novobydžovském hřbitově neuvádí ani zmínku. Dokonce hřbitov není zakreslen ani na přiložené mapce hřbitovů. Připočteme-li k tomu, že publikace vyšla velkým nákladem v několika jazykových mutacích pro zahraniční návštěvníky, vinou nezodpovědného přístupu renomovaných autorů jako by starý novobydžovský hřbitov neexistoval. Jak jinak totiž hodnotit východisko a závěry publikace, když základním měřítkem byly fotografie P. Ehla, jinými slovy, rozhodovala místa, která fotograf navštívil!

Díky poslední studijní návštěvě Státního židovského muzea v Praze se však přeci jen podařilo postoupit dále. Především — nová expertiza torza nejstaršího dochovaného náhrobku potvrdila správnost datace určené vloni paní dr. Rivkou Dorfmannovou z Jeruzaléma — v převodu na křesťanský kalendář rok 1577. To spolu s poskytnutím některých dosud neznámých archivních údajů Státnímu židovskému muzeu vytváří předpoklad konečného překročení bariéry dosud velmi skromných poznatků o hřbitově i o celé židovské komunitě mezi pražskými historiky. Navíc byla uzavřena předběžná dohoda, že naše muzeum na jaře ve spolupráci se Státním židovským muzeem v Praze provede úplnou fotodokumentaci náhrobků na starém židovském hřbitově. Konečně se tak otevřela cesta k tomu, aby na základě odborného a zevrubného ocenění zaujal novobydžovský starý židovský hřbitov jedno z předních míst mezi židovskými památkami v Čechách.

J. P.

MLADÝM

M. A. Nováková - Nevyjelová

Také my jsme nevěřili starým!
Nechtěli jsme se dotýkat jejich stokrát ohmatanýchpravd
a raději jsme stále znova skákali uřícení do řek
pro jejich jediný oblázek,
riskujíce život.

Také my jsme nevěřili starým,
ale milovali jsme je láskou dětí a vnuků,
láskou, kterou vy neznáte,
již cítíte snad jen ve chvílích,
kdy má televizor nebo motocykl poruchu
a vy — náhle udiveni
v tom úzkostném tichu —
slyšíte bušit jejich srdce.

Také my jsme nevěřili starým
a pálili si ruce žárovkami poznávání
a fárali hluboko pod kůži země
pro jediný tep jejího srdce.
Ale dovedli jsme zavčas láskyplně říci:
máš pravdu, dědečku —
místo vašeho:
jdi do háje, už ti to nemyslí, dědo.

Také vám jednou nebudou mladí věřit:
budou uřícení skákat do řek,
budou si pálit ruce,
budou hluboko fárat,
snad hlouběji, než kdo před nimi.
Ale jak potom budou s vámi mluvit oni,
když už televizory a motorky budou bez poruch
a oni už neuslyší ani jeden tep vašich srdcí?

POZVÁNKA PRO MILOVNÍKY VÁŽNÉ HUDBY

V rámci kulturních společenských večerů ve staré bydžovské sokolovně bude uvedeno na zahájení podzimní sezóny vystoupení

KONCERTNÍCH MISTRŮ - BYDŽOVÁKŮ,

které v minulých letech mělo vždy velký ohlas mezi našimi spoluobčany.

Koncert se koná
V NEDĚLI DNE 3. ŘÍJNA 1993
V 18.00 hodin.

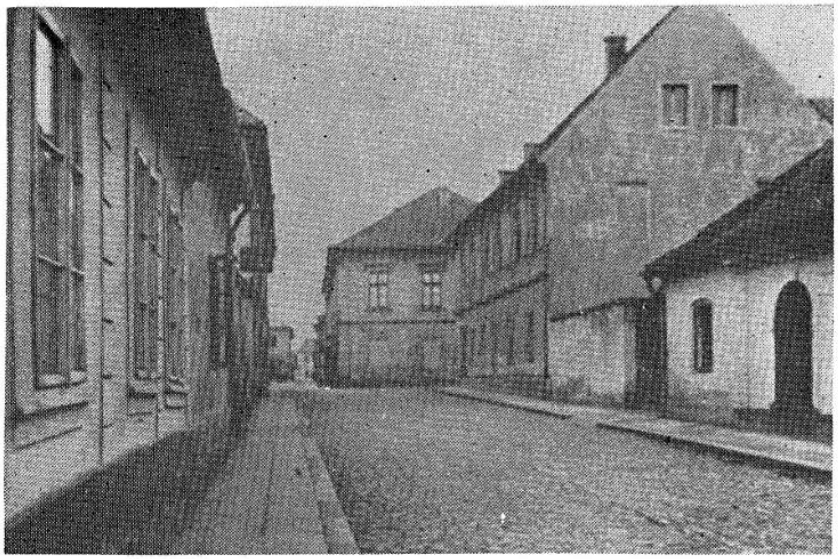
Bližší se dozvíte na plakátech, které doporučujeme Vaší pozornosti, abyste o tento hudební zážitek nepřišli.

TJ Sokol Nový Bydžov,
vzdělávací odbor

NABÍZÍME pronájem 2 místností na Tř. ČSA - rozměry 29 m² a 11,5 m². Sklep k použití. Vhodné pro dílnu. Místnosti jsou v úrovni dvora, okna k jihu.

Zn.: Úpravy nutné

NABÍZÍME strojní zpracování účetních dokladů - podvojné účetnictví. Kontakt: ing. Hudec Petr, Na stávku 309, 503 53 Smidary.

Snímek pořízený z nynější Jablonského ulice je jen zdánlivou hádankou. Vpravo vidíme Pavelkovu tiskárnu a za ní nárožní Lalouškův dům, který byl v roce 1904 zbořen, aby uvolnil místo pro výstavbu budovy Spořitelny a muzea, významné architektury se secesními prvky.

Fotoarchiv muzea

Naši matriky

Dne 14. srpna 1993

oslavili

ZLATOU SVATBU

pan František Miřetinský s chotí Marií, roz. Stolinovou.

Srdečně blahopřejí

syn s rodinou a s přáteli.

NAROZENÍ

20. 6. **Kateřina Dohnalová,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 65

29. 6. **Michal Žampa,**
Nový Bydžov, Čelakovského 610

30. 6. **Petr Hazdra,**
Nový Bydžov,
V. K. Klicpery 624

6. 7. **Martin Ornst,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 64

10. 7. **Jakub Štěpán,**
Nový Bydžov, M. Alše 259

10. 7. **Lucie Prokopová,**
Nový Bydžov, Dukelská 1135

14. 7. **Adéla Klozová,**
Nový Bydžov, Stará Skřeněř 29

15. 7. **Nikola Šormová,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 768

16. 7. **Lucie Fialová,**
Nový Bydžov Zábědov 13

24. 7. **Klára Kučerová,**
Nový Bydžov, Sukova 390

SŇATKY

6. 3. **Luboš Zámečník,**
Nový Bydžov, Skochovice 29
Vendulka Vejrová,
Praha 10 - Hostivař 896/4

5. 6. **Petr Rychtera,**
Humburky 26
Simona Tegelová,
Nový Bydžov, Dr. Vojtěcha 422

26. 6. **Roman Bičiště,**
Nový Bydžov, Vysočany 11
Nina Vlasáková,
Lužec nad Cidlinou 144

26. 6. **Dalimil Sedláček,**
Nový Bydžov,
Jungmannova 1730
Magda Tomášová,
Nový Bydžov, Chudonice 107

26. 6. **David Doležal,**
Nový Bydžov, Merendní 1902
Simona Černá,
Nový Bydžov, Dukelská 993

26. 6. **Bronislav Hradecký,**
Nový Bydžov, Brigádníků 208
Dagmar Klozová,
Nový Bydžov, J. Fučíka 904

3. 7. **Karel Kořánek,**
Nový Bydžov, ČSA 1547
Iveta Trachtová,
Nový Bydžov, 28. října 1682

10. 7. **Ladislav Vaníček,**
Sběř 60
Monika Poláková,
Nový Bydžov, J. Fučíka 768

17. 7. **Rostislav Málek,**
Teplice n. M. 54
Jitka Prokešová,
Nový Bydžov, J. Fučíka 899

17. 7. **Štěpán Bunzák,**
Praha 9 - Vysočany 761/8
Pavlína Tomášková,
Nový Bydžov, Brigádníků 211

17. 7. **Karel Valášek,**
Nový Bydžov, Dukelská 635
Ludmila Šoukalová,
Nový Bydžov, ČSA 44

24. 7. **Václav Šimbovský,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 769
Miroslava Smutná,
Nový Bydžov, J. Fučíka 769

24. 7. **Robert Přibyl,**
Hlušice 27
Marie Škaloudová,
Nový Bydžov, Dr. J. Ezopa 1684

6. 8. **Martin Dvořák,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 890
Vlasta Posejpalová,
Kobylice 50

7. 8. **Vlastimil Hyršál,**
Nový Bydžov, Luční 886
Michaela Blahníková,
Jívka 99

7. 8. **Stanislav Dobuš,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 890
Zdeňka Koutská,
Nový Bydžov, J. Fučíka 890

7. 8. **Josef Carda,**
Kozojedy 97
Lenka Šustová,
Nový Bydžov, Na Valech 73

ÚMRTÍ

11. 6. **Iva Vodáková,** 48 let
Nový Bydžov, Komenského 87

21. 6. **Eduard Hylmar,** 78 let
Nový Bydžov, U plovárny 1423

23. 6. **Eva Dymešová,** 64 let
Nový Bydžov, Vysočany 21

28. 6. **JUDr. Josef Zahradníček,** 81 let
Nový Bydžov, ČSA 45

6. 7. **Zdeněk Tomášek,** 53 let
Nový Bydžov, Nová Skřeněř 27

7. 7. **Stanislav Lánský,** 57 let
Nový Bydžov, Merendní 1894

18. 7. **Marie Dubská,** 82 let
Nový Bydžov, B. Smetany 1815

19. 7. **Anna Bičišťová,** 87 let
Nový Bydžov, Vysočany 29

24. 7. **Bedřiška Mikulková,** 78 let
Nový Bydžov, B. Smetany 1815

25. 7. **Josef Hladík,** 62 let
Nový Bydžov, Vysočany 50

5. 8. **Jiří Staněk,** 63 let
Nový Bydžov, U jatek 913

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městský úřad v Novém Bydžově pravidelně - jednou za dva měsíce. Odpovědný redaktor Jaroslav Prokop.

Adresa redakce: Městský úřad, 504 01 Nový Bydžov, tel. 23011.

Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 2/88. Tiskne V. & A. Janata, Nový Bydžov. Náklad 1000 výtisků. Mimobydžovským zájemcům zasíláme časopis poštou.

Cena jednoho čísla 5,— Kč.

Uzávěrka příštího čísla 10. 10. 1993.